

ODBORNÉ STANOVISKO
hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu mesta Levoča na rok 2017 až 2019

A/ Východiská spracovania stanoviska k návrhu rozpočtu na rok 2017 až 2019

Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky mesta k návrhu rozpočtu mesta na rok 2017 až 2019 bolo spracované na základe § 18 f, ods.1 písm.c/ zákona č. 369/1990 Zb.z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

A/ 1. Zákonnosť návrhu rozpočtu mesta Levoča

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2017 až 2019 je spracovaný z hľadiska zákonosti predloženého návrhu rozpočtu a metodickkej správnosti predloženého návrhu rozpočtu mesta.

A/ 1.1. Legislatívny rámec tvorby rozpočtu mesta Levoča

Návrh rozpočtu mesta Levoča na roky 2017 až 2019 vychádza z platného legislatívneho rámca, VZN mesta, cenníkov a zmlúv, vzťahujúcim sa k príjmom a výdavkom mesta, najmä:

- zákona o štátnom rozpočte na rok 2017, schválený NR SR 29.11.2016
- ústavný zákon č.493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti
- zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy
- zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
- § 9 zákona č. 369/1990 Zb.z. o obecnom zriadení
- zákon č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme
- zákon č.564/2004 Z.z.o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a nariadenie vlády č.668/2004 Z.z. a nariadenia vlády č.519/2006 o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, ktoré upravujú rozpočtové určenie výnosu dane z príjmov fyzických osôb, kritéria a spôsob rozdeľovania výnosu
- zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších zmien a doplnkov
- zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl a školských zariadení
- zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve
- zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov
- Európsky systém národných a regionálnych účtov ESA 2010
- VZN mesta Levoča s dosahom na plnenie príjmov a čerpanie výdavkov mesta
- interné smernice, zásady a zdokumentované postupy mesta Levoča

A.2 Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu mesta Levoča

A/2. 1. Návrh rozpočtu mesta Levoča – metodická správnosť

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2017 až 2019 bol zostavený podľa rozpočtovej klasifikácie, schválenej opatrením MF SR č.MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie a Opatreniami MF/008978/2006-421, MF/0092112/2008-421, MF/011928/2010-421, MF/021218/2010-421, MF/025825/2010-421, MF/010211(2012-421 a MF/3213/2013-421, podľa ktorých sa triedia príjmy a výdavky rozpočtu samosprávy a finančné operácie.

Návrh rozpočtu mesta na strane výdavkov bol zostavený v súlade s vyhláškou ŠÚ SR č.257/2014 Z.z., ktorou bola vydaná štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy, podľa ktorej sa výdavky na roky 2017 až 2019 rozpisú do najnižšej úrovne tejto klasifikácie.

Návrh rozpočtu samosprávy na roky 2017 až 2019 bol zostavený v nadväznosti na § 14 zákona č.523/2004 Z.z. a podľa Príručky na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2017 až 2019 č.MF/009450/2016-411, vydanéj v súlade s § 14 zákona č.523/2004 Z.z.

Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2017 až 2019 v metodike ESA 2010 v Prílohe č.1 ustanovuje rozpočtovanie príjmov a výdavkov ostatných subjektov verejnej správy t.j. aj obcí. MF SR vydalo pomôcku pre vykazovanie výsledku hospodárenia obcí v jednotnej metodike platnej pre EÚ a metodické usmernenie. Rozpočet subjektu verejnej správy využíva ustanovený číselník kódov programovej štruktúry operačných programov vybranej pomoci, financovanej z fondov EÚ na programové obdobie rokov 2014 – 2020.

Subjekty verejnej správy v súlade s § 4 ods.4 zákona č.523/2004 Z.z. uplatňujú rozpočtovú klasifikáciu, ktorá umožňuje MF SR vytvoriť zostavy, ktoré poskytnú prehľad o príjmoch a výdavkoch verejnej správy na roky 2017 až 2019. Návrh súhrnného rozpočtu za jednotky územnej samosprávy vrátane organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti spracúva MF SR z údajov poskytnutých týmito subjektmi verejnej správy.

A/2. 2. Návrh programového rozpočtu mesta Levoča – metodická správnosť

Samospráva pri spracovaní návrhu programového rozpočtu postupovala podľa § 4 ods.5 zákona č.583/2004 Z.z., Metodického pokynu MF SR č.5238/2004-42 a vydaného manuálu. Rozpočet obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch na rok 2017 až 2019, formuluje ukazovatele s možnosťou konfrontovať plánované činnosti s realizáciou.

Mesto Levoča do roku 2014 spracovalo programový rozpočet v základnom formáte v členení na 14 programov, nemonitorovalo a nehodnotilo plnenie programov. Návrh rozpočtu mesta na roky 2017 až 2019 v oblasti výkazníctva spĺňa všetky náležitosti, je spracovaný aj ako programový rozpočet s rozpisom na podprogramy a projekty, určuje ciele, zdroje financovania a možnosti monitorovania a hodnotenia, je podrobný, naplnený finančným krytím a stanovením zodpovednosti subjektov za jeho plnenie.

A/ 2.3. Zverejnenie návrhu rozpočtu mesta Levoča na rok 2017 až 2019

Návrh rozpočtu mesta Levoča bol v súlade s § 9 ods.2 zákona č.369/1990 Zb. zverejnený na úradnej tabuli i elektronickej úradnej tabuli na web stránke mesta 1.12.2016 v zákonnej lehote 15 dní pred jeho prerokovaním orgánmi mesta, ktoré sa uskutoční 15.12.2016.

B/ Východiská tvorby návrhu rozpočtu mesta Levoča na rok 2017 až 2019

Návrh rozpočtu mesta Levoča na roky 2017 až 2019 je spracovaný v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na rok 2017, schváleným NR 29.11.2016 a zverejneným na stránke MF SR, na základe čl.58 Ústavy SR a § 6 zákona č.523/2004 Z.z. Štátny rozpočet i rozpočet mesta zohľadňuje legislatívne zmeny a očakávaný vývoj hospodárenia za rok 2016.

Štátny rozpočet /ďalej v texte ŠR/určuje finančné prostriedky pre samosprávy na prenesený výkon štátnej správy, rozpočtované v kapitolách do pôsobnosti ktorých kompetenčne patria. V kapitole Všeobecná pokladničná správa v prílohe č. 5 zákona sú rozpočtované **dotácie na záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok, pre mesto Levoča je rozpočtovaný objem 500 tis.€.**

SR v súlade s § 10 zákona č.523/2004 Z.z. v rámci výdavkov vytvára v súlade s prílohou č.6 zákona rezervy na krytie nevyhnutných a nepredvídaných výdavkov, súvisiacich s vývojom hospodárenia SR a tých, ktoré nebolo možné pri zostavovaní rozpočtu predvídať. Osobitne je v rozpočte zohľadnené prevzatie rámcových úverov EIB na financovanie kapitálových výdavkov, na spolufinancovanie projektov Programu rozvoja vidieka na

roky 2014 – 2020 a OP Integrovaná infraštruktúra a Nástroja pre spájanie Európy na roky 2014 – 2020.

Cieľom rozpočtovej politiky SR je konsolidovať verejné financie, ku ktorému by mali prispieť aj samosprávy. **ŠR je rozpočtovaný deficit na úroveň 1,29 % HDP**, je zostavený v súlade s Programom stability na roky 2016 až 2019, pričom zvýšenie deficitu z 0,05 % na 1,29 % HDP znamená v roku 2017 uvoľnenie fiškálnej politiky. Zlepšenie vývoja príjmov sa nevyužíva na znižovanie rozpočtového deficitu a znižovanie dlhu štátu, ktorý predstavuje 53 % HPD. **Projekt „Hodnota za peniaze“** v rámci konsolidácie verejných financií predpokladá revíziu výdavkov verejnej správy, identifikáciu a implementáciu opatrení vedúcich k úsporám verejných zdrojov a k zlepšeniu služieb. **Výdavky ŠR rozpočtu sú dané historickým vývojom a s tým súvisiacich priorit a spoločenskej objednávky**, viac investujeme do obnovy bytov, občianskej vybavenosti, životného prostredia a dopravy, dlhodobopoddimenzované sú investície do vzdelávania a zdravotníctva. V rámci bežných výdavkov ŠR je zaznamenaný rast výdavkov medzispotreby najmä plátov vo verejnej správe, v rámci kapitálových výdavkov narastú investície do športovej infraštruktúry a oblasti dopravy, ktoré budú spolufinancované zo zdrojov EÚ. Vzhľadom na končiacu sa II. programovacie obdobie bude zaznamenaný pokles príjmov zo zdrojov EÚ. Zavedenie e-Governmentu, znižovanie úrokov, pokles administratívnych nákladov bude znamenať zníženie bežných výdavkov. Zlepšenie situácie na trhu práce a zvyšovanie odchodu veku do starobného dôchodku síce zaznamená makroekonomicky zníženie výdavkov na sociálne zabezpečenie, v samospráve však znamená vyššie náklady na kvalifikovanú pracovnú silu.

ŠR počíta do roku 2019 so znížením hrubého dlhu štátu o 4,4 p.b. HDP, dôvodom poklesu štátneho dlhu je najmä kumulovanie zostatkov samospráv, ktoré hospodária s vyrovnaným alebo prebytkovým rozpočtom.

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť pri MF SR medzi riziká ŠR zaraďuje možné spomalenie rastu ekonomiky z brexitu a v nadväznosti s tým aj zmenu trhov, dopad volieb v USA, nadhodnotenie príjmov z dividend a predaja emisných kvót, podhodnotenie výdavkov na platy v štátnej správe, školstve, zdravotníctve a doprave, znižovanie deficitu verejného dlhu. Dopad na ŠR budú mať aj korekcie, súvisiace s nezrovnalosťami pri čerpaní fondov, odhad na rok 2017 predstavuje 186 mil.€.

Medzi riziká ŠR, premietajúce sa aj do rozpočtov samospráv patrí najmä nízky rozpočtovaný objem medzispotreby a investícií, neistota v makroekonomickom vývoji, podhodnotené prognózy vývoja ekonomiky, očakávaná nižšia úroveň spolufinancovania zo zdrojov EÚ, riziká hospodárenia organizácií, platy zamestnancov verejnej správy a iné. Na druhej strane k pozitívam patrí zlepšujúci sa výber daní aj z dôvodu znižovania nezamestnanosti a zvyšovania veku odchodu do starobného dôchodku, úspora na spolufinancovaní pri projektoch III. programovacieho obdobia, nižšie úrokové sadzby. **ŠR očakáva zlepšenie hospodárenia územnej samosprávy**, ktoré akumulujú hotovosť verejnej správy, potrebnú na zabezpečenie rastu aktív a zníženie štátneho dlhu. ŠR na rok 2017 zapája na financovanie úloh verejnej správy v obciach aj prostriedky peňažných fondov obcí, zostatky prostriedkov z roku 2016, príjmy z predaja majetkových účastí a prijatie úverov na plnenie svojich investičných zámerov.

Výbor pre daňové prognózy pri Inštitúte finančnej politiky MF SR v decembri 2016 v informácií o zmene daňových príjmov, použitých v ŠR na roky 2017 až 2019 konštatuje, že **pri tvorbe ŠR nebola použitá aktuálna daňová prognóza**, uverejnená týmto výborom a príjmy verejnej správy na rok 2017 boli navýšené o 72,6 mil. €. ŠR pre obce na rok 2017 na strane príjmov vychádza z prognózy daňových príjmov a upraveného percentuálneho podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb vo výške 70%. Financovanie obcí sa okrem podielových daní realizuje aj z kapitál ŠR /prenesený výkon štátnej správy, projekty fondov EÚ na podporu regionálneho rozvoja, vzdelávania, elektronizácia verejnej správy a pod./.

Prognózy naplnenia príjmov, valorizácia výdavkov a ich viazanie sú rizikami rozpočtového procesu a preto **je nevyhnutné počítať s nepriaznivým vývojom a mať prijaté opatrenia na eliminovanie dopadov** na rozpočtové hospodárenie.

MF SR, Sekcia rozpočtovej politiky vydala Pomôcku pre vykazovanie výsledku hospodárenia obcí v jednotnej metodike platnej pre EÚ a metodické usmernenie k vykazovaniu výsledku hospodárenia obcí v **jednotnej metodike platnej pre EÚ – ESA 2010**, ktorá pre potreby vyčíslenia schodku rozpočtov obcí určuje položky, ktoré sa do rozpočtov zahrňajú a položky o ktoré sa upravuje výsledok hospodárenia /do výpočtu schodku nevstupujú príjmové a výdavkové finančné operácie/ Mesto Levoča v návrhu rozpočtu na rok 2017 až 2019 postupovalo podľa prijatej metodiky ESA 2010. Hospodárenie obcí, stanovené v metodike ESA 2010 predpokladá pre rok 2017 dosiahnutie prebytku aj pre obce a to po zohľadnení príjmových a výdavkových finančných operácií v objeme 136,1 mil.€.

ŠR predpokladá zvýšenie príjmov pre samosprávy o 5,8 % oproti roku 2016/výnos dane z príjmov, nedaňové príjmy, miestne dane a poplatky, kapitálové príjmy a transfery ŠR/a to v objeme celkom 4,296 mld.€, ktoré slúžia na financovanie samosprávnych pôsobností. Výdavky samosprávy sú v ŠR rozpočtované v objeme 4,020 mld.€, čo predstavuje nárast o 3,5 %, účelovo určené najmä na krytie miezd a odvodov zamestnancov verejnej správy.

V Stanovisku ZMOS-u k ŠR na roky 2017 až 2019, je konštatované, že ŠR vychádza z Programového vyhlásenia vlády SR, Programu stability ŠR na roky 2017 až 2019, Prehľad o základných parametroch fiškálneho rámca na roky 2017 až 2019 spracovanej v metodike ESA 2010, zo stanoviska Výboru pre daňové prognózy, z výpočtu Dľhu verejnej správy a v záujme konsolidácie a udržateľnosti verejných financií sa na konsolidácii podieľajú aj územné samosprávy. V ŠR nedošlo k zrealizovaniu výšky rozpočtovaných prebytkov územnej samosprávy a k určeniu ich podielu na schodku ŠR s ohľadom na očakávaný mzdový vývoj a investičné zámery. **Rozpočty samospráv sú podhodnotené najmä z oblasti miezd a odvodov, tovarov a služieb, investícií**, čím sa znižujú prebytky hospodárenia samospráv. V oblasti samofinancovania samospráv dochádza k znižovaniu podielu ich vlastných príjmov, samosprávy dlhodobo zaznamenávajú nedostatok transferov na výstavbu nájomných bytov, sociálnych bytov, výdavkov na krytie preneseného výkonu štátnej správy o cca 10 % najmä v školstve a krytie originálnych kompetencií, najmä platov v školstve, zvýšenie miezd zamestnancov územnej samosprávy podľa kolektívneho vyjednávania na rok 2017.

Rozpočty územných samospráv na roky 2017 až 2019, vrátane rozpočtov nimi zriadených organizácií sú zaradené do sektora verejnej správy, sú povinné poskytovať MF SR potrebné údaje o hospodárení na zostavenie ŠR, záverečného účtu a súhrnnej výročnej správy SR. Údaje poskytujú prostredníctvom **informačného systému RISSAM MF SR** a to v rozsahu údajov o schválenom rozpočte na roky 2017 až 2019 do 20 kalendárnych dní odo dňa schválenia rozpočtu samosprávy.

Návrh rozpočtu mesta Levoča na roky 2017 až 2019 obsahuje skutočné plnenie rozpočtu za roky 2014,2015, očakávanú skutočnosť na rok 2016 a rozpočet na roky 2017, 2018 a 2019, pričom mesto dodržalo pri zostavovaní rozpočtu § 4 ods. 6 zákona č.523/2004 Z.z. a článok 9 ods. 1 ústavného zákona č.493/2011 Z.z.. Tak ako bolo vyššie konštatované, rozpočtovníctvo verejnej správy je potrebné konsolidovať, zastaviť zvyšovanie verejného dlhu cez šetrenie bežných výdavkov aplikáciou európskych pravidiel aj v samospráve /dlhová brzda, Pakt stability a rastu, metodika ESA 2010/. **ŠR v samospráve počíta so šetrením na investíciách, čím dochádza k presunu výdavkov do budúca a opatrenie núti samosprávy zapájať vlastné zdroje.** V samospráve ŠR počíta s prebytkovým hospodárením viazaním a zmrazením výdavkov, čo je pri legislatívnych zmenách rizikom napr. zvyšovanie minimálnej mzdy, valorizácia platov vo verejnej správe, zvyšovanie platov v školstve, inflácia a pod.. Samosprávy nemajú príjmy na zabezpečenie ich funkcií len z vlastných príjmov, z prijímaných legislatívnych zmien a tvorby ŠR jednoznačne vyplýva tlak na zapájanie

verejnoprospešných partnerstiev do spravovania vecí verejných, t.j. aj finančná podpora podnikateľského, záujmového sektora a občanov na participácii činnosti územných samospráv, napr. spolufinancovanie sociálnych vecí, školstva, verejného poriadku a iné, čo automaticky vyvíja aj tlak na zodpovednosť za realizáciu a udržateľnosť.

C/ Tvorba návrhu rozpočtu mesta Levoča na roky 2017 až 2019

C/ 1.1. Návrh rozpočtu mesta Levoča na roky 2017 až 2019

Mesto Levoča v nadväznosti na zákon o ŠR na rok 2017, VZN mesta a očakávanej skutočnosti na rok 2016 zapracovaním zmluvných záväzkov a požiadaviek na rok 2017 spracovalo návrh rozpočtu na rok 2017 až 2019.

Rozpočet na rok 2017, spracovaný v súlade so zákonom č.583/2004 Z.z. je základným nástrojom finančného hospodárenia, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií mesta a zároveň je súčasťou rozpočtu verejnej správy. Samotný rozpočet vyjadruje samostatnosť mesta vo veciach hospodárenia v rámci verejnej správy a zodpovednosť orgánov samosprávy pri spravovaní vlastných príjmov a majetku a čerpaní výdavkov.

Hlavná kontrolórka pri spracovaní stanoviska vychádzala z predloženého návrhu rozpočtu na roky 2017 až 2019, ktorý bol spracovaný na základe analýzy vývoja, prognózy vývoja príjmov, potrieb a požiadaviek na zabezpečenie činnosti mesta. **Návrh rozpočtu objektívne hodnotí vlastnú výkonnosť mesta a jeho možnosti v oblasti naplnenia príjmov a čerpania výdavkov**, je zostavený podľa stanovenej štruktúry a v súlade s rozpočtovými pravidlami, garantuje plnenie funkcií mesta, bol zverejnený na úradnej tabuli mesta.

Návrh rozpočtu mesta Levoča na roky 2017 až 2019 je spracovaný v súlade s § 9 ods.1 zákona č.583/2004 Z.z. v členení na skutočnosť za roky 2014, 2015, schválený rozpočet na rok 2016, očakávanú skutočnosť roku 2016, návrh rozpočtu na rok 2017, 2018 a 2019. Rozpočet na rok 2017 je záväzný, rozpočty na nasledujúce roky majú orientačný charakter.

Návrh rozpočtu je zostavený v súlade s § 10 ods.3 zákona č. 583/2004 Z.z., vnútorne sa člení na bežný rozpočet /bežné príjmy a bežné výdavky/, kapitálový rozpočet /kapitálové príjmy a kapitálové výdavky/ a finančné operácie.

Návrh rozpočtu je zostavený v súlade s § 10 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z.z. na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, je spracovaný podľa programov, zámerov a cieľov obce, v nadväznosti na § 10 ods. 5 cit.zákona je predložený v členení podľa rozpočtovej klasifikácie a v nadväznosti na § 10 ods.6 cit.zákona obsahuje aj údaje o finančných operáciách.

Návrh rozpočtu na roky 2017 až 2019, v členení podľa § 10 ods.3 a § 10 ods.7 zákona č.583/2004 Z.z.:

	Skutočnosť 2015	Predpoklad 2016	Návrh 2017	Návrh 2018	Návrh 2019
Bežné príjmy	10178626	10314107	10460163	10502716	10702074
Bežné výdavky	9554915	9674209	9 969663	10093716	10293074
Hospodárenie: prebytok	+ 623711	+ 639898	+490500	+409000	+409000
Kapitálové príjmy	752298	946618	2045463	500000	500000
Kapitálové výdavky	2904600	1489226	2333419	500000	500000
Hospodárenie: schodok	-2152303	- 542608	- 287956	0	0
Finančné operácie príjmové	2766561	961868	206456	0	0
Finančné operácie výdavkové	540080	1030846	409000	409000	409000
Krytie VH finančnými op.	+2226481	- 68978	-202544	-409000	- 409000
Hospodárenie celkom po započítaní fin.operácií	+697890	+ 28 312	0	0	0

Návrh rozpočtu vychádza na strane z príjmov z predpokladaného príjmu podielových daní v zmysle zákona č.564/2004 Z.z. a NV SR č.668/2004 Z.z., obsahuje aj finančné vzťahy v oblasti príjmov a výdavkov k fyzickým osobám a právnickým osobám zapojeným na rozpočet mesta, zapracované finančné operácie, príjmy a výdavky vyplývajúce z VZN, transfery na prenesený výkon štátnej správy, príjmy a výdavky rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií v priamej zriaďovateľskej pôsobnosti mesta a finančné vzťahy k obchodným spoločnostiam, ktorých zriaďovateľom je mesto.

Návrh rozpočtu mesta na rok 2017 je zostavený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet na rok 2017 je prebytkový v objeme 490,5 tis.€, kapitálový rozpočet je schodkový vo výške 288 tis.€, výsledok finančných operácií predstavuje krytie výdavkov prevodmi z fondov v objeme 203 tis.€.

Návrh rozpočtu bol tvorený na základe platnej legislatívy v nadväznosti na záväzky k EÚ, dlhovej brzde, štátnemu rozpočtu, VZN, zmlúv k 1.1.2017 **s členením na plnenie zákonných povinností samosprávy /financovanie prenesených a originálnych kompetencií mesta/ a jej možností vo verejnom záujme spolufinancovať aj iné vyhradené činnosti** a služby /podpora kultúry, športu, verejnej dopravy, sociálnych služieb a pod/. V návrhu rozpočtu na rok 2017 sú výdavky na financovanie činností, ktoré je mesto povinné zabezpečiť, najmä hospodárenie s vlastným majetkom/napr.opravy a údržba budov, miestnych chodníkov a komunikácií a pod./. Z tohto dôvodu je nevyhnutné postupovať v súlade so zákonom č.369/1990 Zb. a zákonom č.138/1991 Zb., hospodáriť s majetkom obce v prospech rozvoja obce a jej obyvateľov, majetok zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať.

Mesto Levoča na rok 2017 rozpočtuje **splátky úverov v plnej, zmluvnej výške.**

V roku 2015 a 2016 došlo k zmenám VZN, úpravám cenníkov, ktoré majú vplyv na vlastné príjmy v roku 2017. V oblasti výdavkov dôjde ku konsolidácii výdavkov školskej správy na úseku originálnych kompetencií, v sociálnej oblasti, TKO v nadväznosti na zmenu zhodnocovania, zefektívnenia verejného osvetlenia a zníženia energetickej náročnosti budov. Vzhľadom na zistenia hlavnej kontrolórky a NKÚ došlo v roku 2016 s dopadom na rok 2017 k prehodnoteniu zmlúv o prenechaní majetku mesta do užívania.

Osobitnú pozornosť je potrebné venovať zriadeným obchodným spoločnostiam, ktorých 100 % zriaďovateľom je mesto Levoča a ktoré hospodária s verejnými prostriedkami a podliehajú verejnej kontrole. Lesy mesta Levoča s.r.o., aj napriek znižovaniu výnosov zabezpečujú obnovu mestských lesov a zveľaďujú majetok mesta. V činnosti Stavebnej prevádzkarne s.r.o., došlo v roku 2016 ku čiastočnej konsolidácii, na ďalšie ozdravenie firmy je potrebné investovať do infraštruktúry i personálneho krytia činnosti. V nadväznosti na zistenia HK a NKÚ je potrebné venovať pozornosť prehodnoteniu majetkového vkladu mesta vo VŠNP Levoča a.s., prehodnotiť nájomný vzťah s tým, aby komparatívne výhody boli pozitívne aj pre mesto, boli jasne pomenované a vnímané tak aj obyvateľmi mesta.

C/ 1.2. Návrh rozpočtu príjmov mesta Levoča na rok 2017 až 2019

Plnenie príjmov rozpočtu mesta na rok 2017 v objeme 10 460 163,- € je stanovené analýzou príjmových možností mesta.

Výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve je rozpočtovaný v zmysle zákona č.564/2004 Z.z. a NV SR č.668/2004 v znení NV č.519/2006 v objeme 5 756 tis. €, oproti očakávanej skutočnosti za rok 2016 ide o nárast 306tis.€, t.j.1,06%. Výnos **predstavuje 55,03 % podiel príjmov návrhu bežného rozpočtu,** tvorí základnú zložku daňových príjmov mesta, je navrhovaný v súlade so štatistickými údajmi prognózovaného podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb pre rok 2017 so zohľadnením princípu opatrnosti.

I napriek skutočnosti, že v roku 2017 sú prognózované podielové dane vyššie, tieto zdroje v dôvodovej správe k tvorbe ŠR sú pre rok 2017 určené:

a/ na mzdy, odvody a valorizáciu platov zamestnancov verejnej správy vo výške 4 %
b/ finančné prostriedky na dofinancovanie originálnych kompetencií školstva - valorizácia miezd a odvodov pedagogických zamestnancov

c/ krytie samosprávnych pôsobností mesta – zabezpečenie e-Governmentu

Zmenou NV SR č.668/2004 Z.z. došlo k zmenám koeficientov financovania ZUŠ, čo spôsobuje zmenu financovania na tomto úseku školstva, samospráva nemá vlastné zdroje na krytie výdavkov a udržanie rozsahu poskytovanej služby a zaoberá sa opatreniami.

Daňové príjmy, ustanovené v súlade so zákonom č.582/2004 Z.z. predstavujú dane z majetku sú v objeme 439 tis.€, ostatné miestne dane a poplatky 403 tis. € ktoré s ohľadom na ich likviditu zohľadňujú úhrady pohľadávok po lehote splatnosti.

Príjem mesta Levoča v oblasti nedaňových príjmov je rozpočtovaný v objeme 904 tis.€/príjmy z podnikania, z vlastníctva majetku, správne a iné poplatky, a iné nedaňové príjmy/, vychádza z VZN, cenníkov a zmlúv účinných k 1.1.2017. Výpadok príjmov v objeme cca 50tis.€v oblasti iných nedaňových príjmov predstavuje výťažok z hazardných hier, ktorých prevádzkovanie bolo na základe petície občanov a VZN na území mesta zakázané. Návrh rozpočtu týchto príjmov je stanovený konzervatívne, s ohľadom na riziko likvidity pohľadávok, mesto sa zaoberá vyhľadávaním subjektov, ktorí si neplnia alebo kráčia povinnosti a vymáha pohľadávky zákonným spôsobom /upomienky, daňová a iná exekúcia, osobitný príjemca/.

Rozpočet na strane plnenia bežných príjmov mesta je navrhovaný reálne, na princípoch opatrnosti, zohľadňuje ich vývoj v nadväznosti na zverejnené prognózy a predvída riziká ich naplnenia napr. na úseku miestnych daní a poplatkov. Vzhľadom na hospodársky a ekonomický vývoj je potrebné venovať pozornosť skutočnostiam, ktoré môžu vplyvať na vývoj podielových daní či už priaznivo alebo negatívne /sťahovanie obyvateľov, demografia a iné/, čo by mohlo znamenať výpadok vlastných príjmov, pokles kondície mesta a obmedzenie zdrojov na zabezpečenie zákonom stanovených povinností.

Z dôvodu výpadku príjmov z mestských lesov, ktoré v minulosti boli zdrojom investícií a rozvoja mesta rozpočet mesta neobsahuje dostatočné zdroje na tvorbu finančnej rezervy. V nadväznosti na nízke príjmy z vlastníctva je nevyhnutné **využiť všetky možnosti získania naplnenia HPZ**, je nutné zdôrazniť jej komparatívnu výhodu – blízkosť diaľnice, potenciál regiónu Levoče a brať na zreteľ najmä záväzky z tohto projektu a sankcie pri ich nedodržaní.

Tak ako je konštatované v odporúčaniach NKÚ i hlavnej kontrolórky je potrebné prehodnotiť vzťahy v oblasti prenechania majetku mesta/výpožičky, „bezplatné nájom“/tak, aby odplata bola vyjadrená všeobecnou trhovou hodnotou so zohľadnením inflácie. **Zvýhodnené prenechanie majetku mesta realizovať prostredníctvom inštitútu transferového ocenenia a dotácií** a len vo verejnom záujme /napr. VŠNP Levoča a.s., záujmové združenia a iné./.

Tak ako i ZMOS konštatuje v stanovisku k ŠR **s prenosom kompetencií úloh štátu na obce nedochádza k ich finančnému krytiu**, transfery na prenesený výkon štátnej správy sú v návrhu rozpočtu mesta na rok 2017 v objeme 2 942 692,- €, čo je 28,13 % celkových bežných príjmov mesta, z toho 2 403 389,- €, t.j. až 22,97 % predstavuje transfer na školstvo. Mesto finančne vykryje výkon štátnej správy.

Mesto Levoča na rok 2017 rozpočtuje kapitálové príjmy vo výške 2 045tis.€, z toho prijaté kapitálové granty a transfery predstavujú 1 856 tis.€ /obnova kultúrnych pamiatok, MŠ Haina, zberný dvor, zberné miesta, hradby, fontána/ a príjmy z predaja pozemkov a stavieb 189 tis.€. Mesto ku dňu zostavenia návrhu rozpočtu nedisponuje inými kapitálovými príjmami.

Finančné operácie na strane príjmov vo výške 206 456,-€ predstavujú zapojenie mimorozpočtových zdrojov – fondov mesta a čerpanie krátkodobého úveru v objeme 28 578,- € na spolufinancovanie investičnej akcie opravy MŠ Haina, kde splátka úveru bude hradená z úspor za tovary a služby na vykurovanie objektov.

Hlavná kontrolórka mesta sa oboznámila s **návrhom rozpočtu na strane naplnenia príjmov**, ktorý vychádza z východísk, prepočtov a prognóza rok 2017 a **zohľadňuje princíp opatrnosti a uistenia o naplnení príjmovej časti rozpočtu**.

C/ 1.3. Návrh rozpočtu výdavkov mesta Levoča na rok 2017

Rozpočet bežných výdavkov bol spracovaný v členení na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov v zmysle § 7 ods.1 zákona č.583/2004 Z.z. a financovanie výdavkov na zabezpečenie samosprávnych pôsobností mesta, činnosti rozpočtových a príspevkových organizácií zriadených mestom, výdavky spojené so správou mesta, správou a údržbou majetku mesta. V súlade s § 6 ods.12 písm. b/ zákona č.596/2003 Z.z. boli v rozpočte mesta vyčlenené finančné prostriedky na dotácie pre neštátne školy a školské zariadenia.

Pri spracovaní návrhu rozpočtu čerpania výdavkov mesta na rok 2017 predkladateľ vychádzal z požiadaviek MsÚ, príspevkových a rozpočtových organizácií, žiadostí zriaďovateľov neštátnych škôl, žiadostí o poskytnutie dotácií a uzavretých zmluvných vzťahov. Pri spracovaní požiadaviek zohľadnil platné právne normy a VZN mesta Levoča.

Návrh výdavkov bežného rozpočtu je spracovaný podľa funkčnej klasifikácie, vecne vymedzený v návrhu programov, zohľadňuje financovanie zákonom taxatívne určených povinností, výdavky boli prehodnotené vo všetkých kapitolách a ich položkách. V návrhu čerpania výdavkov na rok 2017 je venovaná pozornosť fakultatívnym plneniam v oblasti dopravy, medializácii a cestovnému ruchu, sociálnej oblasti, školstve, kultúre a športe.

Bežné výdavky mesta sú na rok 2017 rozpočtované v objeme 9 969 663,- €, čo je nárast oproti roku 2016 o 295 tis. € a predstavuje 3 %, pričom ŠR rozpočtuje nárast výdavkov pre samosprávu o 3,5 %, čím mesto v praxi deklaruje šetrenie a viazanosť výdavkov i napriek financovaniu povinností a zavádzaniu nových v oblasti e-Governmentu, zvyšovanie plátov v školstve 6 %, plátov zamestnancov verejnej správy 4 %, dofinancovanie preneseného výkonu štátnej správy.

V návrhu rozpočtu na rok 2017 je rozpočtovaný prebytok bežného hospodárenia tak, aby vytvoril dostatočné zdroje na splácanie úverov a korekciu z prijatých grantov EÚ na skládku TKO v objeme 49 tis. €. Mesto tvorí i vlastné disponibilné zdroje, určené ako rezervu na mimoriadne situácie a ďalší rozvoj

Na rok 2017 je rozpočtované zákonné navýšenie čerpania bežných výdavkov na **mzdy a poistné zamestnancov verejnej správy o 4 %**, rozpočtovaný výdaj zohľadňuje aj plánované odmeny. Zvýšenie plátov zamestnancov samospráv je kryté zvýšeným výnosom z podielových daní, zohľadnené v ŠR. **Zamestnávateľ sa v kolektívnom vyjednávaní zaviazal vyplatiť zamestnancom dva krát ročne odmeny** vo výške 15-20% zo skutočne vyplatených hrubých miezd, t.j. cca 90 tis.€ ročne, v roku 2016 odmeny predstavovali 20 tis.€, na rok 2017 sú rozpočtované vo výške 50 tis.€.

Zákonné zvýšenie plátov zamestnancov školstva v originálnej kompetencii mesta o 6 % ovplyvňuje výdavky školstva a v rozpočte na rok 2017 predstavuje odhadované navýšenie výdavkov o cca 100 tis. €. Ako vyplýva z rizík ŠR i stanoviska ZMOS-u MF SR nezarátalo do rozpočtu výdavky na zvýšenie týchto plátov a nechalo túto povinnosť na pleciach samospráv bez finančného krytia. Mesto Levoča v oblasti preneseného výkonu školskej správy rozpočtuje 0,98 % objemu výdavkov, originálne kompetencie na úseku školstvo dokonca sanuje nad rámec prijatých finančných zdrojov v objeme 1,05 % oproti roku 2016.

Z dôvodu **zmien na úseku originálnych kompetencií školstva**, poklesu detí a žiakov a ich migrácie dochádza aj k poklesu príjmov účelovo určených z podielových daní, čo si urgentne vyžaduje nové riešenia, opatrenia a spôsoby financovania školstva, pretože systém negeneruje dostatočné zdroje na prevádzku škôl a školských zariadení a už vôbec nepočíta s obnovou, investíciami a modernizáciou majetku mesta v správe škôl. Tak ako bolo už

vyššie citované, štát tvorbou legislatívy prenáša časť finančného zaťaženia a tým aj zodpovednosti na konečného prijímateľa služby, poskytovanej aj na úseku školstva. Na rok 2017 sú rozpočtované **prijímy mesta pre úseku školstva celkom 5 436tis.€** /prenesený výkon, krytie originálov, transfer školský úrad, školné/, pričom nárokovateľné **výdavky na mzdy, odvody a prevádzku škôl a školských zariadení predstavujú 5 443 tis.€** vrátane transferu na športovisko. V roku 2017 sú rozpočtované kapitálové výdavky na zabezpečenie originálnych kompetencií školstva na opravu MŠ Haina v objeme 549 tis.€, financované z prostriedkov EÚ za spoluúčasti mesta vo výške 28 tis.€, ktoré bude kryté poskytnutím krátkodobého úveru. Štrukturálne zmeny v prevádzkach materských škôl, realizované k 1.1.2017 sa premietnu najskôr v ukazovateľoch za rok 2017.

V zmysle § 7 ods.2 a 4 zákona č.583/2004 Z.z. a VZN mesta č.22/2015 mesto vyčlenilo na príslušný rok aj finančné prostriedky na **poskytnutie dotácií** na kultúru v objeme 11 tis. €, šport a záujmovú činnosť v objeme 46 tis. € a 57 tis. € na poskytnutie športovísk. Poskytnutím dotácie v zmysle § 4 ods.3 písm.h/ zákona č.369/1990 Zb. a § 7 ods.6 zákona č.583/2004 Z.z. ich poskytnutím nemožno zvýšiť celkový dlh mesta.

Samospráva vykonala **revíziu úverových zmlúv** a ich refinancovanie so zapracovaním fixných pravidelných splátok istín úverov. Na rok 2017 sú rozpočtované úroky bankám nižšie oproti roku 2016 o 31 %, čo predstavuje 33 000,- €, i keď tu je nevyhnutné zohľadniť jednak zvýšené poplatky za predčasné splatenie istín v roku 2016 ale i samotný pokles istín.

V návrhu rozpočtu na rok 2017 je pre TSML osobitne rozpočtovaný výdaj 28 tis. € na zmluvný poplatok pre PPVS za zrážkovú vodu, ktorá bude v nasledujúcich rokoch súčasťou navýšenia transféru pre TSML.

Vzhľadom na zníženú komfortnosť ba až nemožnosť prenajať majetok mesta z dôvodu nevyhovujúceho technického stavu sú v transferoch pre TSML, MsKS i správcu majetku mesta **účelovo určené prostriedky, vyčlenené na opravu a údržbu majetku**, od roku 2016 je tvorený fond opráv bytového fondu i fond opráv majetku mesta, v ktorých sa účelovo kumulujú zdroje na tento účel.

Prehodnocovaním návrhu výdavkov rozpočtu na rok 2017 je potrebné **hľadať rezervy a prijímať opatrenia na zabezpečenie vyrovnaného rozpočtového hospodárenia** mesta najmä v oblasti vymáhania pohľadávok, financovania školstva, sociálnych vecí, medializáciu, informačnú činnosť, cestovný ruch, podporu kultúry a športu, TKO PO, skvalitňovania služieb v doprave, MsP a iné. V rámci realizácie projektov štrukturálnych fondov EÚ na podporu regionálneho rozvoja a dopravy je predpoklad získania zdrojov na zabezpečenie služieb vo verejnom záujme v oblasti dopravy a tým otvorenia zmluvy SAD, zníženie výdavkov na obstaranie dopravných prostriedkov prostredníctvom subvencií EÚ, čo bude znamenať zvýšenie komfortu cestujúcich a zníženie výdavkov.

Opätovne **v rozpočte mesta nie je finančne vyjadrená poskytovaná pomoc VŠNP Levoča a.s.** vo forme zvýhodneného nájmu nehnuteľností, pričom obchodná spoločnosť sa zmluvne recipročne zaviazala poskytovať zdravotnícke služby v nezmenšenom rozsahu a udržať zamestnanosť. Rozpočet mesta má obsahovať tento transfer jednak na strane príjmov z nájmu a jednak na strane výdavkov **ako poskytnutie štátnej pomoci samosprávou na plnenie určitých úloh na úseku zamestnanosti**. VŠNP Levoča a.s. je povinná vykonávať riadnu opravu a údržbu prenechaného majetku a v plnej výške znášať náklady na vykonané technické zhodnotenie, ktoré obstaráva pre potreby prevádzkovania vlastnej činnosti.

Návrh kapitálového rozpočtu výdavkov je vo výške 2 333 419,- € a predstavuje realizovanie investícií na obstaranie serveru, kamerový systém, projektová dokumentácia a územný plán, obnova kultúrnych pamiatok, fontána, fasáda NMP 50, hradby, cesta Mariánska hora, komunikácia garáže Greshika, Štúrova ulica, strecha Hradby 2, budova

Divadlo, kolumbárium a chodníky cintorín, zberný dvor a zberné miesta, kosačka /podrobne v rozpočte a predkladacej správe k rozpočtu/.

Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový v objeme 287 956,- €, ktorý je krytý prijatými grantami, prebytkom hospodárenia bežného roku, mimorozpočtovými zdrojmi a krátkodobým úverom.

Čerpanie výdavkov na investície má byť v súlade s PHSR a jeho Akčným plánom. Investície je nevyhnutné realizovať na základe priorit, harmonogramu a možností financovania, tak aby zámery navzájom nekolidovali či už personálne, časovo alebo finančne.

Súčasťou návrhu rozpočtu sú aj výdavky na finančné operácie v objeme 409 tis.€, ktoré budú použité na úhradu splátok istín dlhodobých úverov a úverov ŠFRB

C/ 1.4. Programový rozpočet mesta Levoča na rok 2016

V zmysle § 4 ods.5 zákona č.583/2004 Z.z. rozpočet mesta musí obsahovať aj zámery a ciele, tzv. programový rozpočet, ktorý obsahuje programy a zodpovednosť za jeho plnenie a čerpanie, posilňuje zodpovednosť za nakladanie s verejnými prostriedkami, poskytuje potrebné informácie o výdavkoch a zmysel použitia zdrojov pri naplňaní zámerov a cieľov.

Návrh rozpočtu na rok 2017 bol zostavený ako programový t.j. zdôrazňujúci vzťah medzi rozpočtovými výdavkami, očakávanými výstupmi a výsledkami realizovaných programov, obsahuje 14 programov, ktorých súčasťou sú podprogramy spracované na projekty.

C/1.5. Dlhová služba

V oblasti výdavkových finančných operácií v roku 2017 predstavujú rozpočtované splátky istín úverov, hradených z prebytku hospodárenia bežného rozpočtu objem 409 tis.€, z toho dlhodobé úvery 335 tis.€, splátky ŠFRB 74 tis.€ a znamenajú viazanie voľných disponibilných zdrojov v minulosti použitých na rozvoj mesta. Splátky úrokov z úveru sú hradené z bežných výdavkov.

V návrhu rozpočtu na rok 2017 je vo finančných operáciách zohľadnené čerpanie úveru v objeme 28 578,- € so splatnosťou 2 až 4 roky, na spoluúčasť mesta k projektu rekonštrukcia MŠ Haina, pričom návratnosť tejto investície bude z dosiahnutých úspor tepla.

Predpokladaná úverová zadlženosť mesta na rok 2017 je rozpočtovaná na úroveň 27,63 % bežných príjmov minulého roku, v prepočte sú zohľadňované aj bežné príjmy na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, z ktorých nie je možné financovať splácanie istín. Úroková zadlženosť mesta na rok 2017 predstavuje 4,71 %. Mesto Levoča plní ukazovatele dlhovej služby, ustanovené v § 17 zákona č.583/2004 Z.z. Podrobný vývoj dlhovej služby od r.2015-2019 a zostatky poskytnutých úverov sú súčasťou predloženého rozpočtu a predkladacej správy. Ďalšie zvyšovanie úverovej zadlženosti mesta sprevádza viazanie budúcich príjmov na splátky istín a úrokov z úveru, čo determinuje výsledky hospodárenia mesta do budúcnosti.

C/ 1.6. Rozpočet Mestského kultúrneho strediska v Levoči

V oblasti financovania kultúry v meste je rozpočtovaný transfer MsKS 322 tis.€, prioritne na krytie výdavkov budú zapojené vlastné príjmy MsKS. Základnou činnosťou MsKS je poskytovanie služieb v oblasti kultúry, prevádzkovať strediska a zabezpečiť správu zvereného majetku, rozpočtované výdavky MsKS sú na hranici zabezpečenia nevyhnutných prevádzkových nákladov bez tvorby zdrojov na opravu a údržbu majetku.

C/ 1.7. Rozpočet Technických služieb mesta Levoča

V oblasti financovania činnosti TSML transfer mesta pre príspevkovú organizáciu predstavuje 1 238 296,-€ a poukazovaná dotácia na prevádzku športovísk 57 470,-€. V roku 2017 z dôvodu zmien nakladania s TKO dôjde v rámci kapitálových výdavkov

k obstaraniu techniky a zberného dvora. K šetreniu dochádza takmer vo všetkých oblastiach, vyčlenené verejné zdroje sú i na správu a údržbu majetku v správe TSML. Mesto disponuje mimorozpočtovým fondom na rozvoj, ktorý bol sčasti naplnený i z prebytku hospodárenia TSML a to najmä dosiahnutia úspor na personálnom poddimenzovaní organizácie. Fond bol účelovo určený na investície do majetku mesta, v roku 2016 a 2017 najmä do opráv miestnych komunikácií a chodníkov. Organizácia každoročným navyšovaním vlastných príjmov modernizuje a obstaráva majetok, slúžiaci na zabezpečenie povinností, vyplývajúcich samospráve zo zákona.

C/ 1.8. Rozpočty rozpočtových organizácií mesta – školy a školské zariadenia

Vzhľadom na skutočnosť, že rozpočty jednotlivých škôl a školských zariadení sú prostredníctvom prijatých transferov zo štátneho rozpočtu či už na výkon prenesených alebo originálnych kompetencií priamo napojené na rozpočet mesta, prostredníctvom kapitoly školstva dochádza k presunu finančných prostriedkov na jednotlivé školy na základe ročne ustanovenej výšky platieb podľa schváleného VZN mesta s prihliadnutím na špecifiká jednotlivých zariadení. V kapitole školstvo je rozpočtovaný výdavok v objeme 5 442 689,- €.

Z Á V E R

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2017 až 2019 je zostavený na princípe opatrnosti, v požadovanej štruktúre, vychádza z ukazovateľov, prepočtov, východísk ŠR, prognóz, právneho poriadku a zapracovaním VZN mesta a cenníkov, účinných od 1.1.2017.

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2017 bol spracovaný a zverejnený dňa 30.11.2016. Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky mesta k návrhu rozpočtu na rok 2017 bolo spracované a zverejnené na základe § 18 f, ods.1 písm.c/ zákona č. 369/1990 Zb.z...

Pri spracovaní odborného stanoviska k návrhu rozpočtu mesta na rok 2017 hlavná kontrolórka posúdila spracovaný návrh z hľadiska legality, súladu so schválenou metodikou tvorby, výkazníctva a z hľadiska legitimacy t.j. kompetencií mesta, úloh, pôsobnosti a právomoci štatutárov mesta pri rozhodovaní o nakladaní s prostriedkami a majetkom obce.

Hlavná kontrolórka mesta Levoča nezistila žiadne pochybenia a porušenia platných právnych noriem pri zostavovaní návrhu rozpočtu mesta na rok 2017, nevyvodzuje zásadné pripomienky k procesu tvorby rozpočtu a oprávnenosti výdavkov.

Odporúčania hlavnej kontrolórky mesta zohľadnené v odbornom stanovisku majú odporúčací charakter, nie sú pre exekutívu mesta právne záväzné i keď sú navrhované v konzekvenciách eliminovania možného budúceho rizika plnenia príjmov a čerpania výdavkov samosprávy.

Hlavná kontrolórka mesta Levoča odporúča Mestskému zastupiteľstvu v Levoči :

- **schváliť návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2017**
- **návrh rozpočtu mesta Levoča na roky 2018 až 2019 zobrať na vedomie.**

V Levoči, dňa 9.12.2016

Vypracovala:

Mgr. Rusnáčiková Dana – hlavný kontrolór